

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 17. januarija 1877.

Obseg: O cepljenji trt. — Bolj na drobno o zložbi zemljišč (Commassation). (Dalje.) — Zdravilo proti driski sesajočih telet. — Krajna imena v Tržaški okolici. — Valvazorjeva veleslavna knjiga: „Ehre des Herzogthums Krain“. — Popotne črtice. (Dalje.) — Odkod Magjari (Ogri)? — Kaj bode konec dolgočasnih konferenc v Carigradu — boj ali mir? — Novice iz Turčije in o Turških zadevah. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

O cepljenji trt. *)

Govoril prof. Povšè v Metliki 27. decembra 1876.
v kmstijem shodu.

Kakor pri sadji, tako veljá tudi v trtoreji požlah-novanje, to je, cepljenje, po katerem more vino-rejec plemenitost trsja zdatno povzdigniti. Kako kislá je divjá češnja, a kako plemenita cepljenka! Prav tako se nahajajo v vinogradih različna trtna plemena, katera imajo zeló slabo in vodeno grozdje, ki dozori pozno. Trta morda tudi rada sprhuje in ni stanovitna ne ob času cvetja, ne ob času izzorevanja.

Dandanes vinski kupci zahtevajo, da ima vino tudi značaj prijetnosti; vino mora biti, kakor pravijo, ognjeno in lepo dišeče. Mnogokrat nahajamo v vinogradu sicer močnih, pa oprhljivih trt; kaj ž njimi početi? „Izkopati jih in z drugimi bilfami nadomestiti“, to je sicer hitro rečeno, a težko storjeno, vzlasti če so trte že 10 in še več let stare, torej že jako močno vkoreninjene, kajti lep čas mora preteči, predno se bo nova bilfca tako lepo razvila in okrepila, kakoršna je sicer v rodovitnosti in odličnosti pomanjkljiva, pa v rašči čvrsta trta.

Sedanja modèrna trtoreja zahteva tudi, da so v enem vinogradu trte le enega plemena zasajene, ker če so v vinogradu različne trte, ki neenako poganjajo, prav tako neenakočasno tudi cvetó in zore in vse

*) Prošnji, v 1. listu letošnjih „Novic“ iz Metlike razodeti, je vstregel gosp. profesor Povšè in poslal nam zgoraj natisnjeni govor, ki ga je poleg družih razlaganj imel v Črnomaljskem okraji. Došel je pa 13. dne t. m. centralnemu odboru družbe kmetijske tudi dopis podružnice Metliške, v kateri se predstojnik njen gospod Anton Homač v imenu podružnice in pa vseh Belih Kranjcev s toplo besedo zahvaluje odboru, „da je v Metliki in Črnomelj poslal prof. Povšeta, ki je ondašnjim gospodarjem tako lepo po domače in jasno razkladal važne nauke, da se je glasno čula enoglasna želja, naj bi se taki in enaki nauki in kolikor mogoče s praktičnimi demonstracijami prav kmalu ponovili in večkrat ponavljali.“ — Raszodba tako častná iz ust strokovnjaka v kmetijstvu, kakor je gosp. Homač, more poleg navdušenega narodovega priznanja, ki ga je prof. Povšè našel o svojem popotnem učenji na skrajnem Dolenskem naše domovine, mu pač biti najljubše plačilo za rodoljubni njegov trud in nevtrudljivo njegovo 8letno mirno delovanje na polji praktičnega kmetijstva.

opravilo je težavniše, posebno pa ob času trgatve: eno grozdje je že prezrelo, že gnjije, drugih trt grozdje pa je še trdo in kislo. „Modri portugizec“ in „modri burgundec“ sta že o mali maši (gospojnici) popolnoma zrela, ko so drugih trtnih plemen grozdíči še vsi kisli.

V naših slovenskih vinogradih je cepljenje trt še malo znano, po drugih deželah pa se že precej poslužujejo cepljenja. Francoski trtorejci trdijo, da mora biti trta pocepljena, tako, da v 3. letu potem, ko so mlade trte zasadili, vse že samo po sebi žlahne trte pocepijo, če tudi s cepíči prav tistega trtnega plemena.

Sedaj, ko gospodarji grozovita trtna uš (floxera) po Francoskih vinogradih in vse znanstvene preiskave ne morejo najti zdatnega pomočka, s katerim bi se mogla uničiti strašanska škodljivka, ki je že na tisoče in tisoče oralov vinogradov pokončala, so začeli Francoski trtorejci saditi Amerikanske trte, ki so silno čvrste in krepke v rasti, tako, da jih ne morejo uničiti, vsaj jim ne toliko škodovati silne filoksere, in na nje vcepijo potem žlahne cepíče naših domačih plemenitih trt. Kolikor moremo iz dosedanjih poročil o trtni uši in njenem življenji in škodi soditi, moramo pač tudi mi pritrditi načelu, da bomo morda s tem poslednjim načinom, namreč, da se zasade Amerikanske trte in potem pocepijo z našimi žlahnimi sortami, se še najbolj mogli vojskovati proti trtni uši.

Že v najstarejih časih so poznali cepljenje trte, kakor nam kažejo zgodovinski spisi preslavnega kmetijskega pisatelja Kolumela.

Korist cepljenja pri sadnem drevju pozná pač vsakdo, da o tem ni mi treba govoriti, vsaj je obče znano, da z večkratnim ponavljanjem cepljenjem sad izvanredno žlahnino doseže, in da tuja drevesna plemena iz južnih krajev, katera našega podnebja ne morejo pretrpeti, moremo vdomačiti, ako njih žlahne cepíče vcepimo na naša domača drevesca. Ni ga boljega in hitrejega pomočka povzdigniti rodovitnost oprhljive trte in nerodovitnega drevesa, kakor je cepljenje.

Če je dandanes še mnogo nasprotnikov, ki trdijo, da so skušali cepljenje, a da o vspehu ne morejo nič kaj ugodnega poročati, gotovo je, da niso o pravem času cepili, ker pri cepljenji trte je glavna stvar to, kedaj se cepi. Kdor cepi trte, ko so že v soku, ta zastoj dela, naj že cepi v sklad ali s priklado, ali v korenino, ali v mladiko nad zemljo. Le dokler je trtni les še suh, bo se cepíč dobro in gotovo prirastel.

Cepiti moramo tedaj ali predno sok v trte stopi, ali potem ko sok preneha. Ko nastopijo meseca svečana lepi solnčni dnevi, da je zemljina zmrzlina odjenjala, takrat je pravi čas, da trte cepimo; če pa sedaj zamudimo pravi čas, pa pozneje meseca maja; vedno pa bomo bolje opravili, če moremo cepljenje svečana meseca izvršiti, vsaj večina mojih skušenj, katere sem ali sam napravil, ali pri družih videl in od drugih slišal, to potrjuje. (Kon. prih.)

Bolj na drobno o zložbi zemljišč (Commassation).

O vzajemnih pravicah zemljiških posestnikov.

(Dalje.)

b) $\frac{1}{2}$ ozirom na napravo potov.

§. 10. Če za boljše gospodarstvo zemljišč, do katerih ne pelje noben stanoviten kolovóz, je ali naprava novih potov ali pa prestava že obstoječih poljskih potov kam drugam potrebna, katerih na novo napraviti ali pa preložiti občina (soseska) ni dolžna, in če to napravo ali pristavo poljskih potov sklene večina dotičnih posestnikov, takrat je manjšina posestnikov zavezana, se podvreči temu sklepu.

Od občinskih zemljišč.

§. 11. Ako se v razdelitev privzemó taka zemljišča, katera spadajo v glavno premoženje občine ali njenih zavodov, in če se dotičnim občinarjem odškodnina za razdeljeno zemljišče ne zagotovi s kakim drugim zemljiščem, takrat se mora za tako razdelitev v smislu občinske postave pridobiti dovoljenje po posebni deželni postavi.

Ta določba pa ne veljá za poljske poti in puštev, ako se prevzamejo v zložbo.

Če v prihodnje imajo se občinska zemljišča (občinsko premoženje, občinska lastnina, premoženje skupine) razdeliti, naj se s tako razdelitvijo, kolikor mogoče, združi zložba zemljišč.

Od gospósk, katere zložbo nadzorujejo.

§. 12. Če zemljišča, katera se imajo zamenjati, stojé pod oskrbjo kake javne gospóske (fidejkomisa, kuratele itd.), ta gospóska ne sme zabraniti zamene takrat, če se po zloženem zemljišču dokaže na mapi ali s službenim spričevalom županstva, da primenjana zemljišče najmanj tolikošno vrednost ima, kakor zamenjana.

Kaj pa takrat, če zemljišče, ki se ima vsled zložbe zamenjati, je zadolženo?

§. 13. Ugovor kakega upnika proti zameni zadolženega zemljišča more le takrat veljavo imeti, če je zemljišče, katero se ima zamenjati, več vredno memo tistega, ki se ima primenjati.

Kaj pa, če zemljišče, ki se ima vsled zložbe zamenjati, ima servitutne dolžnosti?

§. 14. Tisti, ki imajo kako servitutno pravico do zemljišča, ne morejo nič ugovarjati proti zameni. Njih pravice postanejo vsakako veljavne po določbah občnega državljanskega zakonika.

Služnosti, katerih po izvršeni zameni ni več treba, odpadejo brez odškodovanja.

Od upravnih gospósk.

§. 15. Upravne gosposke (Verwaltungsbehörden) se v zadeve te postave nimajo nikoli službeno utikati, ampak le na prošnjo dotičnih strank, in sicer:

- a) kot razsodne gosposke takrat, kedar nastanejo prepri o zložbenih zadevah, katere razsoditi jim ta postava prepušča;
- b) da sodelujejo vselej, kedar stranke zahtevajo nji hove pripomoči.

§. 16. Ravno tako kakor upravne gosposke imajo tudi sodnje in pa finančne gosposke dolžnosti strankam o zložbenih zadevah potrebne prepise in izpiske iz dotičnih aktov in javnih bukev kakor hitro je mogoče z dostavkom povrnjenja podajati.

O sestavi odborov in pridobitvi tehničnih organov.

§. 17. Vdeleženi posestniki morajo pravice in dolžnosti sami med seboj določiti, pa tudi ustanoviti vse, kako se bo postopalo pri izvrševanju zložeb.

§. 18. Za oskrbovanje skupnih zadev imajo udeleženci odbor voliti in pa enega tehnika (inženirja). Odbor in tehnik se ima tudi takrat voliti, kedar več kot polovica udeležencev to zahteva.

Voli se pa odbor in tehnik tako, da tisti veljajo za izvoljene, ki so dobili čez polovico glasov vseh za volitev upravičenih posestnikov; glasovi se pa računajo po katasterski razmeri dotičnih zemljišč.

§. 19. Izvoljenemu odboru in tehniku se ima izvršitev zložbe izročiti.

Kedar se načrt dela, po katerem naj se zložba izvrši, se ima vselej na to gledati, da v zložbenem okraji ali v enem delu tega okraja raztreseno ležeča zemljišča različnih gospodarjev se tako skupaj zložijo, da vsak posestnik kolikor mogoče svoj delež skupaj dobi in tako, da je dobremu gospodarstvu ta zložba najbolj ugodna; pogledati pa se mora pri tem tudi na dobro napravo potov in mostov, na to, če bo treba kako mokrotno zemljišče osuševati ali suho močiti in na še druge zemljiščem koristne poprave.

Pri napravi poljskih potov je gledati na to, da so kolikor mogoče prav in namenu primerno narejene, da imajo trdno podlago, so kolikor mogoče ravne, kakor to zahteva dobro in lahko gospodarstvo in da vsak gospodar na svoje zemljišče tako pride, da mu ni treba čez tujo zemljo iti ali voziti.

§. 20. Za zložbo zemljišč, k se doseže po večini glasov vseh udeležencev, je neobhodno potreba, da se naredi izkaz vseh upravičenih lastnikov, ki se ima sestaviti po pripomočku javnih knjig in po registrih posestva; ta izkaz pa se ima kontrolirati po pogledu zemlje, katera se je v zložbo vzela.

§. 21. Kedar je to delo končano, mora zemljemerec (tehnik) začeti s preiskovanjem lege zemljišča v dotični občini in pa najti, kako tu in tam svet visi itd. Na podlagi teh preiskav naredi zemljemerec načrt osuševanja in močenja zemljišč, kjer je to mogoče.

§. 22. Dobroto tega ali unega zemljišča in obseg enakih dobrot imajo udeleženci preiskati, in to cenitev imajo vsi lastniki ustanoviti.

§. 23. Vvrstitev zemljišč in meje potov ima zemljemerec, ko jih je načrtal, vsim zbranim deležnikom razložiti, in še le, ko so oni ta načrt sprejeli, mu sme za podlago njegovega naprejšnjega delovanja služiti.

(Konec prihodnjič.)

Živinozdravniška skušnja.

* *Zdravilo proti driski sesajočih telet.* Marsikatero zdravniško poskušnjo zoper drisko sesajočih in odstavljenih telet sem v „Novicah“ bral in pri teletih poskušal; pa se mi ni nobena tako dobro obnesla, kakor brinjeve jagode stolčene in s svinjskim salom zmešane, tako da je mogoče kroglo v velikosti srednje

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 24. januarija 1877.

O b s e g: Bolj na drobno o zlozbi zemljišč (Commassation). (Konec.) — O cepljenji trt. (Konec.) — Zarubljenih posestev vničevanje po dolžnikih. — Bolezin na krempljih kuretine, posebno puránov. — Še nekaj proti driski sesajočih telet. — Denarna kazen v prid ljudski šoli. — Spomini na planine. — Novice iz Turčije in o Turških zadevah. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Bolj na drobno o zlozbi zemljišč (Commassation).

(Konec.)

§. 24. Ko so udeleženci načrtali osnovo zlozbe in so vsi s tem načrtom zadovoljni, potem se začne razvrstitev zložbenih zemljišč med posamesne posestnike. — Če lastniki se ne zedinijo o tem, potem je treba prevdarjati, zakaj se ne more zadostiti vsem željam.

§. 25. Za pritozbe nezadovoljnim se dovoli obrok od 30 dni. Kdor ta čas zamudi, zgubi pravico daljše pritozbe.

§. 26. Ko so bile vse pritozbe rešene in se načrt zlozbe za veljavno spoznal, potem se nova posestva na polju zaznamvajo in napravijo se pisma nove razdelitve. Vsi deležniki se povabijo k temu opravilu z dostavkom, da tisti, kdor sam ni prišel k temu delu, kaže, da je zadovoljen s tem, kar se je brez njega zgodilo.

§. 27. Vsako pismo razdelitve mora obseči poprejšnje posestvo vsacega posamesnega deležnika, pa tudi novo posestvo po dovršeni razdelitvi in vse drugo, za kar so se udelenci pobotali.

§. 28. Meje vsacega zemljišča, ki ga je lastnik po zlozbi dobil, so po naukazu §. 845 splošnega državnega zakonika tako zaznamovati, da so očividne in nepremakljive.

O stroških zemljiške zlozbe.

§. 29. Stroške zamene zemljišč in pa stroške za napravo skupnih potov itd. plačajo lastniki dotičnih zemljišč; ti stroški, če se deleženci kako drugače ne pogodijo, se odmerijo po različni velikosti zemlje, katero kdo ima.

§. 30. Kar se tiče drugih davščin in kolekov, se sme od državnega postavodajstva pričakovati, da se odpustijo o tej zadevi, katera bode gotovo na korist deležnikom, a tudi državi.

To je načrt, po katerem bi se utegnila postava za zložbo zemljišč izdelati. Podali smo ga našim gospodarjem zato, da bolje razumejo, kaj je zložba zemljišč, ki nič družega ni, kakor zaména zemljišč za bolj zložno in po tem koristnejše gospodarstvo.

O cepljenji trt.

Govoril prof. Povšè v Metliki 27. decembra 1876.

v kmetijskem shodu.

(Konec.)

Kdor pozna cepljenje sadnih drevesec, ta zna tudi trto cepiti, ker cepi se ali v sklad, ali z nasadom, s priklado itd. Nekateri cepijo v deblo nad zemljo, drugi v enoletni les in v zelene mladike; še drugi, posebno Francozje, ki so pravi mojstri v vinoreji, pa cepijo vedno v deblo pod zemljo, in to je tudi po mojih mislih najbolje.

Cepi pa se pod zemljo v deblo tako-le: Trta se krog in krog za dober čevlj globoko odkoplje, da je deblo lepo od zemlje oproščeno, tako, da na njem moremo lahko cepljenje izvrševati. Odreže se podzemeljsko deblo gladko za pol čevlja pod zemljo in s kunjjo dobro odrgne, da se zemeljskih delov oprosti, to pa zarad tega, da se z nožem lahko dela, a se vendar nož prehitro ne skrha, kar bi se sicer zgodilo, ako bi rezali po deblu, od zemlje umazanem. Tudi ni dobro, če v preréz ali sklad pade kaj zemlje.

Sedaj pa se moramo odločiti: ali bomo cepili v sklad, ali z nasadom, ali drugače.

Ker je našim gospodarjem najbolje znano in priljubljeno cepljenje v sklad pri sadnem drevju — čeravno to ni najbolje za cepljenje sadnih dreves — bomo odločili se za cepljenje v sklad, katero je pri trti primerno in porabljivo. Predno prekoljemo deblo, moramo preskrbljeni biti s cepiči, katere moramo narezati ali pred zimo ali vsaj koj v začetku svečana na taci trtah, ktere poznamo, da so rodovitne, zdrave, neoprhljive, stanovitne v cvetji, ne prestare, ne premlade. Taki suho narezani cepiči, ako se ne rabijo kmalu, se spravijo v hramu v pesek zakriti, ali se pa na suhem in senčnem kraju blizo poslopja v zemljo zakopljejo.

Sedaj se pripravi cepič, ki se v podobi zagojzde na obeh stranéh obreže in varno vtakne v skrbno razgnani razklad; to pa se doseže, če se na sredi razklada vžene zagojzda. Paziti je treba, da se cepič lahko brez sile spravi v razklad, a ne, kakor se velikrat godí, da se s silo noter tiščí, tako, da ves raztrgan in strť dospe v divjaka. Potem se vé, ni čuda, da ne požene. Skrbeti moramo dalje, da se cepič vtakne tako, da se koža cepiča popolnoma spoja s kožo trtnega

debla, to je, da v razkladu pride koža cepiča s kožo debela popoluoma v vstrično dotiko, les pa na les, in to treba zato, da se cepič more z deblo lepo zarasti.

Če je deblo prav debelo, moremo dva cepiča vtakniti.

Cepič naj ima po 4 popke (očesa), pod zadnjim pa mora biti vsaj za palec še lesú, da moremo obrezati ga kot zagojzdico.

Cepič vtakne se tako, da spodnje oko (popke) pride na vnanjo stran debela, eno oko pa mora priti nad zemljo, kar je samo po sebi razumljivo, ker iz tega nadzemeljskega popka ima poganjati prihodnja požlahnena trta.

Ko je cepič, kakor je bilo rečeno, pravilno vtaknjen, se poveže s povezo in zamaže, če ne s cepilnim voskom, vsaj pa z ilovico; nekateri dodajajo še priklado mahú, prav tako, kakor se pri cepljenju sadnih divjakov ravna; tega pa pri trtnem cepljenju ni treba. Najbolje povezilo je vrbova bekica, katera ne zgnjije tako hitro, kakor trak, lipovo ličeje itd.

Tudi zgornje okó, katero je nad zemljo, se v začetku obdá ali pokrije z rahlo, peščeno zemljo, katera brani, da se okó ne posuši. Iz tako rahle odeje pa lahko prerine, ko je ozelenelo.

Predaleč, možje! bi zašel, ako bi hotel tudi vse druge načine cepljenja vam razkladati.

Naj na kratko omenim le še prav praktično cepljenje z nasadom, katero bilo bi priporočena vredno zato, ker se deblo le malo rani in cepič dobro ter lahko priraste. Le o tem je nekoliko nevarnosti, ker se nasajeni cepič vendar lože premakne, kakor v razklad kot zagojzda vstavljen.

Cepič se pod spodnjim popkom v podobi pravega kota do stržena zareže; od tod se podolgoma navzdol gladko ves les odreže za 2 centimetra na dolgo, potem se cepič tudi od zadej nekoliko poprek odreže. Prav tako se pripravi tudi trtino deblo, katero se povprek v polovičnem pravokotu odreže. Dva centimetra niže se mu naredi povprek zareza tako globoka, da se zadnji konec cepiča popoluoma ž njo vjema. Potem se cepič vtakne, poveže skrbno in trdno, da se ne premakne, in konečno zamaže.*)

Da se ne pohodijo ravnokar pognale mladičice, svetujem, da se krog vsake cepljenke zabijejo kratki količi, kateri kažejo, kje da so trtice. Omeniti moram pa še to, da mora biti nož jako oster, ker le gladka rez bo gotova.

Če smo vse storili, kar smo ravnokar povedali, gotovi smemo biti, da bodo skoro vse trte cepljenke lepo pognale, in to bomo spoznali, da bodo cepiči že v prvem poletju tako močno rastli, kakor navadne trte. Ako pa le slabo poganjajo, nam mora biti to znamenje, da se cepič ni prijel, ampak da je le iz svojih popkov koreninice pognal, kakor sploh vsak vsajen kolč koreninice požene.

V južnih deželah, sploh gorkih legah in plodovitnih zemljah, smemo že v prvem letu na cepljenkah grozdja pričakovati, v drugem letu pa je trta cepljenka že v polni rodovitnosti.

Dragi vinorejci, vrli Metličanje! tukaj imate zaželeni kratki navod po svoji želji. Poskusite in storite vse, kakor sem povedal, in požlahnili boste svoje trsje vam v korist in srečo, česar vam iz srca vošim.

*) Se ve, da s samo besedo se ne more nikdar vse tako jasno povedati, da bi vsak vso stvar popolnem razumel; dejanska učila so pač na vsako stran najboljša. Zato je potrebno, da pride popotni kmetijski učitelj med trtorejce v vinograd, in se ondi pogovarja ž njimi. Pis.

Zarubljenih posestev vničevanje po dolžnikih. *)

Glas do sl. centralnega odbora c. k. družbe kmetijske in do gospodov deželnih in državnih poslancev.

Pomanjkanje denarja in ž njim vred večkratna prodaja zadolženih posestev napravilo je v naših krajih doslej nepoznano nadlogo.

Poprej so se brezvestni dolžniki poprijemali navadnega pomočka, da so premakljivo in nepremakljivo premoženje prepisovali na žene ali na sorodnike, ter tako nezavarovanega upnika kolikor toliko krenili in oškodovali; sedaj pa se vničujejo zarubljena (eksekvirana) posestva z ogromno prekanjenostjo: gozdi se izsekavajo in golijo, poslopja ali njihovo ostrešje in kozoletci se prodajajo in zapravljajo, da! celó sadonosno drevje po vrtilih se posekuje.

Lahko bi navedel 4 eklatantne take slučaje iz obližja Novomeškega.

Kar se tiče iztirjevanja pri premakljivem premoženju, kjer gre navadno za manjše zneske, tu je res upnik (posoditelj) zavarovan, kolikor moč po postavi, ki vsako prodajo zarubljenega blaga kaznuje kot nezvestobo; a več svote naložene na posestva so proti brezvestnemu dolžniku zgolj brez varstva, ker postava ni naprej videla slučaja takega razdiranja (vandalizma).

Ne da bi se jaz stavil za zagovornika zagotovljenim (intabuliranim) upnikom, — to prepuščam njim samim; naj si sami pomorejo po svojih okoliščinah; — jaz kot kmetovalec ogledujem in premišljudem to stvar le iz ozira kmetijstva, in bitko obžalujem škodljive nasledke, ki morajo neobhodno nastati iz tega, ako se resno ne stopi v okom temu početju goljufivih dolžnikov, in ako se ne popravi ta pomanjkljivost v postavi.

Če je bilo prej mogoče, le za sila velike skopuharske obresti dobiti denarja na pósito, ko prejšnja zadolženja niso dopuščala posojila iz hranilnice: bode vsahnil sedaj tudi ta vir in izginil kredit posestvom, dokler je upnik brez varstva zoper omenjeno samovoljnost goljufivega dolžnika. In celó ljudje, kateri bi tako vničena posestva lahkomišeno prevzeli, ne bili bi v stanu kmetovati vsled pomanjkanja hoste, včasih tudi brez najpotrebnejega poslopja, ter morali prej ali pozneje omagati; tako pa nastane na strahovit način nov proletarijat (beraštvo).

Gledé na vničevanje gozdov, res da brani to gozdarska postava; toda predno politična gosposka o tem pustošenju kaj izvé, dovršeno je navadno že v malo dneh. In tako ostane upniku, ako je dobil že pravico zarubljenja, le še eksekutivna sekvestracija; to pa izvršiti je redko mogoče, ker se težko dobijo ljudje, ki bi hoteli prevzeti to sitno in težavno opravilo.

Skrajni čas je toraj, da temu nesrečnemu brklanju in ravnanju postava zakliče svoj: **stoj!** — ker omenjeno početje in sleparija zadeva že tudi posestva zastavna (zahipotecirana).

To nam kaže dogodek v Podgori, fare Prečinske. Ko je bila ustavljena eksekucija in sekvestracija vsled doplačanega prvega obroka, pa je pretila zarad izostalega drugega obroka, izsekavale so se med tem hoste „zastavljenega posestva“, neusmiljeno prodajale in raznašala lesena poslopja.

Tukajšnja kmetijska podružnica obrača se zato na centralni odbor c. kr. kmetijske družbe, naj bi se on blagovoljno podviral ter na postavni poti uplival na to, da nam doide postava za varstvo našemu zeló,

*) Nekoliko opazek k pričujočemu sestavku, ki nam ga je gosp. Ogulin poslal, objavimo prihodnjč. Vred.